

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8
Szkoła Podstawowa nr 153

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii w klasie 6 szkoły podstawowej

I Zasady oceniania i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Ocenianie ma charakter systematyczny i wieloaspektowy.
2. Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności: odpowiedzi ustne (obejmujące zakres trzech ostatnich zagadnień), prace pisemne, prace klasowe / sprawdziany (zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmujące większą niż trzy zagadnienia partię materiału i trwające ponad pół godziny), testy sprawdzające (wiadomości i umiejętności), kartkówki (pisemna forma sprawdzająca znajomość trzech ostatnich zagadnień bez obowiązku wcześniejszego zapowiadania), samodzielnie opracowany materiał (np. referat, elementy wykładu, projekt, itp.).
3. Szczegółowe zasady obowiązujące przy zastosowaniu ustalonych form sprawdzania wiedzy i umiejętności oraz tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej określa Statut Szkoły.

II Ogólne założenia edukacyjne i cele programowe:

- I. **Wymagania edukacyjne uwzględniają:** Podstawę programową kształcenia ogólnego zakresu geografii.
- II. **Ogólne cele edukacyjne w zakresie kształcenia i wychowania zawarte w podstawie programowej:**

W sferze wiedzy geograficznej:

- a) poznanie podstawowych metod badań geograficznych, interpretacji oraz prezentacji ich wyników,
- b) opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i procesów,

- c) poznanie głównych cech środowiska geograficznego wybranych krajów i regionów Europy,
- d) poznanie zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- e) rozumienie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku geograficznym,
- f) określenie prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka,
- g) wiązanie aktualnych wydarzeń społecznych i politycznych z przeszłością,
- h) dążenie do rozumienia treści geograficznych, a nie tylko do ich pamięciowego opanowania.

II. W sferze **umiejętności i stosowania wiedzy w praktyce**:

- a) planowanie, organizowanie i ocenianie własnej nauki oraz wzięcie za nią odpowiedzialności teraz i w przyszłości,
- b) skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, prezentację własnego punktu widzenia i uwzględnianie poglądów innych ludzi,
- c) poprawne posługiwanie się językiem ojczystym oraz przygotowywanie się do publicznych wystąpień,
- d) wykorzystywanie wiedzy i umiejętności geograficznych w celu lepszego rozumienia współczesnego świata,
- e) korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych
- f) czytanie i interpretację map różnej treści,
- g) określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, ich wpływu na warunki życia człowieka
- h) ocenę uwarunkowań procesów przyrodniczych i społeczno-gospodarczych zachodzących w skali globalnej, regionalnej i lokalnej
- i) wskazywanie i analizę związków przyczynowo - skutkowych oraz powiązań funkcjonalnych pomiędzy poszczególnymi komponentami środowiska geograficznego w różnych skalach przestrzennych i czasowych,
- j) krytyczne myślenie, formułowanie sądów, wartościowanie, ocenianie zjawisk oraz procesów społeczno-kulturowych i gospodarczych
- k) stawianie pytań, formułowanie hipotez i kreatywne rozwiązywanie problemów,

- l) podejmowanie konstruktywnej współpracy z innymi, nabywanie kultury sprzyjającej umiejętności komunikowania się, kształtowania trwałych i skutecznych relacji w grupie,
- m) wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym.

III. W sferze **postaw i wartości**:

- a) rozwijanie przekonania o użyteczności edukacji geograficznej w życiu codziennym,
- b) rozwijanie pasji poznawczej skutkującej wzrostem zainteresowania i motywacji,
- c) łączenie racjonalności naukowej z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości,
- d) przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania,
- e) kształtowanie poczucia tożsamości, patriotyzmu oraz postaw wspólnotowych i obywatelskich,
- f) poszukiwanie, odkrywanie i dążenie do osiągnięcia wielkich celów życiowych niezbędnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie na drodze rzetelnej i systematycznej pracy,
- g) kształtowanie świadomości o potrzebie współpracy dotyczącej zwalczania zagrożeń środowiska przyrodniczego oraz zagrożeń społecznych,
- h) przygotowanie się do życia w rodzinie, społeczności lokalnej oraz państwie,
- i) przełamywanie stereotypów i kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii w klasie 6 szkoły podstawowej

konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Współrzędne geograficzne				
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy i podaje wartości południków i równoleżników, • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość i szerokość geograficzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie punktów i obszarów na mapie • wyznacza współrzędne geograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS

<ul style="list-style-type: none"> • podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne • wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość pd. i równoleżnikowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza rozciągłość południkową i równoleż. • wyznacza współrzędne geograficzne punktu, za pomocą aplikacji 	
2. Ruchy Ziemi				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje ciał niebieskich, • wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności • wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi • wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> • określa czas trwania ruchu obrotowego i demonstruje go, • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi i demonstruje, • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> • wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi • podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi • wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie • porównuje wyniki pomiaru wysokości Słońca w różnych porach dnia i roku 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich, • opisuje dzienną i roczną wędrówkę Słońca po niebie, • omawia przebieg linii zmiany daty • porównuje oświetlenie Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku • wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi • wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę Układu Słonecznego • wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji • określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a innymi • wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia
3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy				
<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie Europy na mapie świata • wymienia nazwy mórz, zatok, cieśnin i wysp 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg granicy między Europą a Azją 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ukształtowanie powierzchni Europy 	

<p>Europy przy pomocy mapy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne • wskazuje na mapie obszary o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • wskazuje na mapie kraje największe i najmniejsze, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie Islandii na podstawie mapy • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan</i>, <i>magma</i>, <i>erupcja</i>, <i>lawa</i>, <i>bazalt</i> • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wskazuje na mapie państwa, <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wskazuje na mapie państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie Islandii na podstawie mapy • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie map • podaje różnice między strefami klimatycznymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii • omawia strefy klimatyczne i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ lądolodu na ukształtowanie północnej Europy • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na istnienie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi • przedstawia rolę UE w przemianach społecznych i gospodarczych
--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności • wskazuje obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wymienia starzejące się kraje • wymienia grupy ludów na podstawie mapy • wymienia główne języki i religie w Europie • wskazuje Paryż i Londyn 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozmieszczenie ludności w Europie • przedstawia społeczno-ekonomiczne i kulturowe konsekwencje migracji ludności • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie • wymienia i wskazuje na mapie największe miasta • porównuje miasta Europy z miastami świata 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy • ocenia skutki migracji • ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu
--	---	--	--	---

4. Gospodarka Europy

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zadania i funkcje przemysłu • wymienia znane i cenione francuskie wyroby przem. • podaje przykłady źródeł energii na podst. schematu • rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie • podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji • omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia • charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji • wykazuje związek między cechami środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy a wykorzystaniem różnych źródeł energii, 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji • wyszukuje i prezentuje informacje o skutkach ich wykorzystania dla środowiska geograficznego
---	---	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> wymienia walory przyr. Europy Południowej na podstawie mapy wymienia atrakcje turystyczne w Europie Pd. na podstawie mapy i zdjęć 	<ul style="list-style-type: none"> omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki 	<p>przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną w krajach Europy Południowej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ rozwoju turystyki na strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej
<p>5. Sąsiedzi Polski</p>				
<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne działy przetwórstwa przemysł. w Niemczech na podst. diagramu kołowego pokazuje na mapie Nadrenię wymienia walory przyrodnicze, kulturowe i turystyczne Czech i Słowacji wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi omawia położenie Ukrainy wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cenione na świecie niemieckie wyroby rozpoznaje obiekty z Listy UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy i zdjęć wymienia na podstawie mapy cechy środowiska Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny zmian w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. analizuje strukturę zatrudnienia w Niemczech na podstawie diagramu charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy <ul style="list-style-type: none"> omawia środowisko przyr. Litwy i Białorusi na podstawie mapy podaje przyczyny zmniejszania się ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii na podstawie mapy i fotografii opisuje przykłady atrakcji turystycznych Czech i Słowacji na podstawie fotografii porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych analizuje konsekwencje konfliktów na Ukrainie charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na

<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie największe krainy Rosji • wskazuje na mapie sąsiadów Polski • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiadami 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy 		<p>podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski • przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji
--	---	--	--	---

1. Ocena jest jawna i (na prośbę ucznia lub rodzica) szczegółowo uzasadniona. Wyniki prac pisemnych podaje nauczyciel w terminie nie przekraczającym 2 tygodni. Sprawdzone prace pisemne uczniów otrzymuje na lekcji do wglądu (zgłasza ewentualne zastrzeżenia).
2. Uczeń ma prawo poprawić pisemnie ocenę niedostateczną ze sprawdzianu w terminie ustalonym przez nauczyciela (nieprzekraczającym dwóch tygodni od momentu uzyskania oceny). Poprawa ocen jest jednorazowa. Pozostałe oceny uczniów może poprawiać ustnie lub pisemnie – po uzgodnieniu formy i terminu z nauczycielem.
3. Uczeń jest zobowiązany być przygotowanym do każdej lekcji, sprawdzianu i kartkówki. Wyjątek stanowią szczególne sytuacje losowe zgłaszane przed lekcją. Pojedyncza nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do zajęć, ma obowiązek uzupełnienia braków.
4. **Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej określa Statut Szkoły.**